Kriminalomsorgen region øst

STATENS SIVILRETTSFORVALTNING
Postboks 2105 Vika
0125 OSLO

Deres ref:	Vår ref:	Dato:
	2026/30129-8	02.10.2026

Tilbakemelding på oppfølging av tilsynsrapportens anbefalinger etter tilsyn av 02.03.2026

Kriminalomsorgen Innlandet viser til Deres oversendelse av 23.09.2026, som inneholdt ferdigstilt rapport fra tilsyn ved Kriminalomsorgen Innlandet avdeling høy sikkerhet, Hamar den 02.03.2026.

Kriminalomsorgen Innlandet kommer med følgende tilbakemelding. Vi har valgt å svare ut punktvis de anbefalinger som fremkommer i deres rapport.

Bygningsmessige forhold.

- Vi er enige i at skjermingen av toalettene på dobbeltcellene kunne vært bedre. Vi er ikke kjent med at det har utløst noen konflikt blant de innsatte, som det antydes i rapporten. I tillegg til toalett på cellene så finnes det toaletter i fellesområdene, som kan benyttes. Det vil ikke bli gjort noen endring i dagens skjerming.
- Det er riktig at luftegården har begrenset mulighet for rekreasjon og fysisk aktivitet. Dagens luftegård benyttes til volleyball, badminton, brettspill, kortspill, egentrening / styrketrening samt at innsatte går runder med mer. Ved å fjerne deler av asfalten vil dette gå på bekostning av blant annet volleyball som er en populær aktivitet hele året. Det vil ikke bli gjort endringer i dagens luftegård da dette vil være en betydelig kostnad. Samtidig er det bestemt at fengslet skal legges ned og kapasitet flyttes til nytt høy sikkerhetsfengsel på Ilseng som skal stå ferdig i 2028.
- Vindu i dusj ut mot luftegård vil få påsatt film som vil begrense innsyn.
- Knagger til å henge fra seg klær og håndklær vil bli montert i dusj sone.
- Fengslet er bygd i 1860 og er oppført i tegl. På ekstra varme sommerdager kan dette påvirke inneklimaet til en viss grad. Bygget har ett balansert ventilasjonsanlegg, som fungerer bra. Vi har tillatt at innsatte som ønsker det kan få kjøpe små bærbare vifter til å ha på cellene. Vi ser ikke behovet for dele ut vifter eller bærbare airconditionapparater til alle celler, men vil vurdere slike tiltak dersom behovet skulle oppstå.
- Ventecellen blir kun brukt i begrenset omfang og av kort varighet. Det vil bli satt inn en klokke på rommet.

Postadresse:
Postboks 694
4302 Sandnes

Besøkadresse:
Grønnegata 131, 2317 Hamar

Telefon: 21 53 73 00
Org.nr: 911830868 mva

Saksbehandler:
Geir Bakkestuen
E-post:
dokumentsenter@kriminalomsorg.no

Dom, varetekt og forvaring.

- Vi jobber allerede for rask overføring av alle forvaringsdømte. Det er ventelister ved forvaringsanstalter som kan være utfordrende.
- Det jobbes med soningsprogresjon for alle som soner ved lokasjonen. Det stilles andre krav til oppfølging av forvaring dømte enn hva lokasjonen kan tilby. En hurtig overføring til forvaringsanstalter er alltid ønskelig.

Aldersgrupper.

- Vi har en tjenestemann som har ett særansvar å følge opp unge innsatte ved lokasjonen. Kalles også kb ung / ressursperson. Vi har ingen egen ungdomsansvarlig ved enheten.

Innsattes bruk av tolk.

- Det benyttes tolk i de tilfeller det vi ser det er behov. Vil følge opp og sikre dette. Det benyttes ikke innsatte til å tolke vedtak.

Innsattes medvirkning.

- Lokasjonen har en talsmann som er valgt av de øvrige innsatte. I noen perioder har det vært to innsatte som har samarbeidet om dette. Det er de innsatte selv som står for valg av kontaktperson og for fengslet så er det helt i orden at dette bestå av flere personer.
- Det er daglig kommunikasjon og det settes av tid til møter med talsperson og vaktleder ved lokasjonen.
- Det er stort sett fast felles møte med alle innsatte og ansatt fra sikkerheten en gang per uke. Der det blir gitt felles informasjon og innsatte kan stille spørsmål.

Mattilbudet.

- Fengslet ser ikke behov for å bedre matkvaliteten ved lokasjonen. Vi kjenner oss ikke igjen i at maten ved fengslet er dårlig. Maten er variert og næringsrik. Det er sjelden klager på den mat som blir servert.
- Det er ansatt lærer i fra Storhamar vgs som på ukedager har innsatte på opplæring i matfag. Dette som en del av sysselsettingstilbudet til innsatte. Maten som lages her er i skoleøyemed og ikke til hele fengslet.
- Det vil ikke bli etablert og tilberedt mat lokalt som skal dekke behovet til alle innsatte. Vi kan ikke se at dette er ett behov og ei heller at dette vil redusere matsvinn og være mer bærekraftig.
- Dagens bygningsmasse er ikke egnet for selvhushold. Til orientering så blir dette standarden ved nytt høy sikkerhetsfengsel på Ilseng.

Dagsplan.

- Vi skal se på muligheten for å øke utlåsningstiden ytterligere. Samlet tid utenfor cellen er i snitt gjennom uken er allerede over 8 timer.

Aktivitetstilbud.

- Antall timer i arbeid kan variere fra innsatt til innsatt avhengig av hvilken type sysselsetting han har. Noen har behov for sysselsetting en hel dag, mens andre klarer kun deler av dagen.
- Det er ikke aktuelt å øke dagsatsen til innsatte med tillitsoppgaver. Vi forholder oss det til det regelverket som er. Vi gir ekstra dagsats i de tilfeller innsatte må bidra ekstra ut over faste gjøremål.
- Det tilrettelegges allerede for felles aktiviteter i fengslet i dag. Både på initiativ av innsatte og av ansatte.

- Man følger med på slitasjen av treningsutstyr og foretar utskifter ved behov.

Utelukkelse og selvisolering.

- Fengslet ønsker ikke å benytte utelukkelser fra fellesskapet, men av og til er det hendelser som gjør dette nødvendig.
- Vi forholder oss til de rammene som blir tildelt og sørger for en bemanning som sikrer forsvarlig drift.
- Vi har fokus på å fatte riktige vedtak og at vilkårene er oppfylt.
- Vi har fokus på å begrunne våre vedtak tilstrekkelig og jobber hele tiden for å forbedre dette.
- Jobber daglig med å motivere alle innsatte til å ta imot tilbud om aktivitet og se nytten av dette.
- Vi vurderer alltid alvorlighetsgraden ved behandling av avvik.

- Vi kan ikke se at det er stor bruk av kollektiv utelukkelse og cellefengsel ved avdelingen. Det har vært 2 tilfeller der hele avdelingen stenges ned, såkalt cellefengsel i 2025 og ett tilfelle i 2026.

Hvordan fengslet registrerer tilfeller av utelukkelser av cellefengsel på inntil en time?

- Dette kan være tilfeller der innsatte blir låst ut noe senere på morgenen da man ikke har nok bemanning til at man kan starte normal drift ved avdelingen. I disse tilfellene så registreres dette i avdelingens vaktjournal. Vi fører ingen statistikk over dette da det er få tilfeller. I retningslinjene for straffegjennomføringsloven §37 står det blant annet. Helt kortvarig innlåsning av innsatte, for eksempel avvik med en varighet på inntil én time ved telling av innsatte, vaktskifte, bespisning, etc., er likevel ikke å regne som situasjoner hvor forvaltningslovens bestemmelser om enkeltvedtak gis anvendelse. Slike mindre vesentlige inngrep i innsattes adgang til fellesskap faller utenfor enkeltvedtaksbegrepet.

Kroppsvisitasjon.

- Fengslet kommer ikke til å anskaffe kroppsskanner da denne krever mye plass. Vi har ikke noe egnet sted å sette denne. En kroppsskanner er dyr i innkjøp og man må se dette opp mot at fengslet er planlagt nedlagt i løpet av 2027. En slik innretning vil heller ikke fjerne all manuell visitering.
- Det gjøres alltid en konkret vurdering av om innsatte skal kroppsvisiteres og antall kroppsvisitasjoner blir deretter.

Forebygging av selvdrapsrisiko og selvdrap.

- Det gjennomføres alltid inntakssamtaler og kartlegging av innsatte. Det skal opprettes tiltaksplaner der det er påkrevd. Det er beklagelig at det ikke alltid er opprettet tiltaksplaner, regelen her er klar. Der det vurderes forhøyet risiko opprettes det straks dialog med helsepersonell uavhengig av når på døgnet og ukedag. Alle innsatte gjennomfører samtaler med helsepersonell ved avdelingen så snart som mulig etter ankomst, senest påfølgende virkedag. Vi ser vi kan være mer konkrete i utfyllingen av selve tiltaksplanen. Det skal legges til at det ofte gjøres journalføringer i kompis om de vurderingene som er gjort. Det er slik vi ser det meget god samhandling mellom helsetjenesten og avdelingen. Samtykkeskjema til å dele informasjon blir fylt ut når innsatte samtykker i dette.

Ringetid.

- Avdelingen følger de regler som gjelder for telefonering. Innsatte med særlig behov gis ekstra telefontid etter konkrete vurderinger i hver enkelt sak.

- Avdelingen har en fastmontert telefon og en bærbar telefon som benyttes av innsatte. Avdelingen kommer ikke til å anskaffe flere telefoner. Dagens antall dekker behovet.

Besøk.

- Innsatte har i utgangspunktet lik mulighet for besøk, med unntak av de som er på restriksjoner. Besøks mulighetene ved avdelingen er ordinært besøk, glass vegg besøk og videobesøk.
- Det er vurdert og videobesøk gjennomføres på samme område som øvrige besøk.
- Vi skal se på mulighetene for å lage en perm med informasjon og bilder som kan skape en bedre forståelse for hvordan innsiden av fengslet ser ut.
- Vi vurderer alltid om det er behov for utskifting av inventar.
- Besøksfasilitetene ved avdelingen er begrenset til ett lite rom som inneholder en sofa, stol og bord. Vi er enige i at besøksfasilitetene kunne vært bedre, særlig med tanke på barnebesøk.

Progresjon og tilbakeføring.

- Avdelingen jobber hver dag for at innsatte skal ha ett godt soningsinnhold og progresjon. Det er etter vårt syn ett godt fokus på tilbakeføringsarbeidet ved et sterkt tverrfaglig samarbeid.
- Vi har fokus på å sluse innsatte ut fra høy sikkerhet så snart dette er mulig.
- Vi har fokus på og jobber med å bedre antallet BRIK kartlegginger. Vi ser at antallet kunne vært vesentlig høyere.

Fengslet fikk tilsendt utkast til tilsynsrapport den 26.08.2026 med frist til og kommenterte faktaopplysningene i rapporten innen den 09.09.2026. Fengslet svarte på utkastet den 31.08.2026.

Avsluttende kommentar.
Kriminalomsorgen Innlandet har fra tidligere en meget god erfaring fra tilsyn av tilsynsrådet. Dialog og samarbeid har vært meget godt. Vi mener at det hadde vært en fordel om man på slutten av tilsynsbesøk kunne samles og oppsummert tilsynet og oppklare eventuelle uklarheter, som evt. har oppstått under besøket. Slik som tilbakemeldinger fra innsatte. Vi kunne da på et tidlig stadium svar ut dette direkte og eventuelt gjort nødvendige justeringer fortløpende. Det å vente vel 6 måneder før endelig rapport etter ett tilsyn oppleves vel lenge.
Når det gjelder anbefalingene om å gjøre store utbedringer i luftegård, etablere produksjon av middag lokalt, innkjøp av kroppsskanner mm. så vil dette samlet utgjøre store kostnader. Man må evne å se dette opp mot at det er besluttet at avdelingen er planlagt nedlagt i løpet av 2027 og at kapasiteten skal flyttes til nytt høysikkerhetsfengsel på Ilseng når dette står ferdig i 2028.

Med hilsen

Geir Bakkestuen
avdelingsleder

Dette brevet er godkjent elektronisk i kriminalomsorgen og har derfor ingen signatur.